

Inauguració nous locals Centre Socioeducatiu Poblenou

1. Context: un centre fronterer en un districte amb grans desigualtats socioeconòmiques

El nou centre socioeducatiu Poblenou de la Fundació Pere Tarrés està situat en una zona que fa frontera entre diversos barris del Poblenou de Barcelona, una zona amb grans desigualtats socials i econòmiques entre els seus barris. Alguns dels infants que assisteixen al centre procedeixen dels barris de Besòs, La Verneda i la Pau, algunes de les zones amb les rendes més baixes de la ciutat.

Una mica d'història

El barri del Poblenou forma part del districte de Sant Martí de Barcelona i està situat entre el Parc de la Ciutadella i els barris del Besòs, entre la Gran Via i el mar. Aquesta zona va viure una gran expansió durant la segona meitat del segle XX quan nombroses indústries es van instal·lar al barri. En els espais buits que hi havia entre les fàbriques es van construir habitatges humils amb condicions higièniques deficientes.

Fins a la dècada dels setanta, el barri mostrava greus carències en equipaments que van afavorir la formació del moviment veïnal. Només l'arribada del metro l'any 1977 va trencar l'aïllament de la zona. El segon gran canvi es va produir amb la transformació urbanística i social que va començar amb la designació de Barcelona com a seu del Jocs Olímpics de 1992. Els plans urbanístics de l'obertura de la Diagonal, la Vila Olímpica, el 22@ i, sobretot Diagonal Mar, han provocat forts canvis en el teixit urbà del Poblenou.

La realitat socioeconòmica del districte de Sant Martí avui

Les dades socioeconòmiques¹ del districte de Sant Martí mostren que és un dels més poblats de Barcelona, amb el 14,6% de la població total de la ciutat i un pes equivalent pel que fa al nombre de llars. De fet, és un dels districtes més grans de Barcelona i els seus barris presenten realitats molt diferents generant-se grans desigualtats entre barris que estan un al costat de l'altre.

- Un districte amb molta infància: la taxa de natalitat és la segona més alta de Barcelona, la població infantil i juvenil té un pes més relatiu que a la mitjana de la ciutat i el percentatge de llars amb menors (2,6%) és superior a la mitjana de Barcelona.
- És un districte amb nivell de renda mitjà-baix i un nivell d'estudis universitaris per sota de la mitjana (24,1% a Sant Martí respecte al 29,4% mitjana de Barcelona).
- La demanda d'atenció de serveis socials és semblant al pes de la població, però el pes dels beneficiaris de PIRMI, SAD i teleassistència són superiors. També és superior a la mitjana de Barcelona el pes de l'atur registrat (9,3%) i el l'atur de llarga durada (43,5%).

Un districte amb grans desigualtats entre barris

Sant Martí és un dels districtes amb més heterogeneïtat de la ciutat, compost per barris molt diferents. Entre els seus barris, n'hi ha dos entre els que tenen la renda familiar mitjana més alta de Barcelona (Diagonal Mar, El Front Marítim del Poblenou i La Vila Olímpica) i tres entre els que la tenen més baixa de Barcelona (El Besòs i El Maresme, El Clot i El Camp de l'Arpa).

¹ Font: Gabinet Tècnic de Programació de l'Ajuntament de Barcelona. Dades de juliol de 2016.

Justament, els infants beneficiaris del Centre Socioeducatiu Poblenou procedeixen en gran part dels barris de El Besós amb una renda mitjana de 521,06€ i La Verneda i la Pau amb 613, 21€, dos zones veïnes del barri de Diagonal Mar amb una renda mitjana de 1.116,09 €.²

Tot i la sensibilitat mostrada per les administracions públiques i les entitats socials del districte s'estan fent actuacions per millorar l'atenció a les famílies amb carències socioeconòmiques, al districte encara falten recursos per atendre-les. De fet, en tot el districte de Sant Martí només hi ha un altre centre que desenvolupa programes per atendre la petita infància i les seves famílies: el [Centre Obert Sant Martí](#), de titularitat municipal. Un únic recurs municipal per atendre infància vulnerable en un dels districtes més grans de Barcelona i amb més infància i joventut.

Les dades macroeconòmiques mostren una lleugera recuperació de l'economia en els darrers mesos, però aquesta recuperació no ha arribat a les famílies en risc d'exclusió social. Segons [dades de l'Idescat, al 2015 el 27,9% dels infants menors de 16 anys a Catalunya són pobres](#). En la mateixa línia es va pronunciar Càritas Diocesana de Catalunya en la presentació de les dades de la [memòria 2015](#). Segons aquesta entitat, el nombre de persones pobres ja no augmenta però es veu una cronificació de la pobresa, especialment en les persones que fa anys que viuen en situació de precarietat. L'atur de llarga durada s'ha multiplicat per cinc des de l'inici de la crisi, passant del 2% al 2007 al 10% al 2016.

L'atenció a la infància ha de ser un de les prioritats per part de tots els agents implicats (administracions, entitats i societat civil), especialment dels infants en situació de vulnerabilitat social.

Entre els **efectes de la pobresa infantil** destaquen:

- Malnutrició i desnutrició.
- Manca de vestuari adequat.
- Manca de material escolar.
- Falta d'higiene.
- Problemes de salut mental.
- Dificultats d'accés a tractaments mèdics primaris.
- Dificultats d'aprenentatge, risc d'abandonament prematur i baix rendiment.
- Dificultats d'accés a programes de reforç escolar i formació prelaboral.
- Dificultats d'accés a activitats lúdiques i esportives.

Totes aquestes mancances, precipiten i predisposen al nen/a a problemes psicològics i de salut greus, tenint moltes possibilitats de patentar i reproduir el mateix patró de pobresa i exclusió en l'etapa adulta, dificultant la seva inserció laboral i convertint el futur en un cercle viciós al voltant de la vulnerabilitat.

² Font: Cambra de la Propietat Urbana i Secretaria d'Habitatge

2. El centre socioeducatiu Poblenou

Actualment la Fundació Pere Tarrés té adherits 23 centres socioeducatius d'atenció a la infància i l'adolescència en situació de vulnerabilitat social. Aquests centres, situats majoritàriament a l'àrea metropolitana de Barcelona, atenen al voltant de 2.500 infants, adolescents i a les seves famílies al llarg de tot l'any.

L'any 2014, la Fundació Pere Tarrés va rebre la petició de fer-se càrrec de la gestió integral i titularitat del projecte que la Parròquia del Sagrat Cor havia anat constituint a través dels monitors i monitores del seu centre d'esplai, i amb l'ajuda de la Fundació Pere Tarrés, per atendre les necessitats creixents del barri.

Les dades mostren que un districte tan gran i amb tanta població infantil en barris amb dificultats socioeconòmiques precisava d'un altre recurs per atendre infància en situació vulnerable. És en aquest sentit que la Fundació Pere Tarrés i la Parròquia del Sagrat Cor del Poblenou van veure la necessitat de potenciar i consolidar el Centre Socioeducatiu Poblenou.

Així, el setembre de 2014 obre les portes el nou **Centre Socioeducatiu Poblenou de la Fundació Pere Tarrés**.

3. El perfil dels usuaris del centre socioeducatiu Poblenou

Actualment, el centre atén a 114 infants i 75 famílies.

Un 86% dels infants atesos al Centre Socioeducatiu Poblenou **tenen seguiment de Serveis Socials** del districte degut a les problemàtiques a les que s'enfronten a nivell social, familiar, econòmic o educatiu. Els infants arriben al centre derivats principalment de serveis socials municipals, de la mateixa escola, i en alguns casos de CDIAP, EAP i Càrites.

Els infants amb necessitats educatives especials presenten diagnòstics principalment d'adaptació curricular, retard maduratiu retard en el llenguatge i altres situacions com autisme, TDAH, trastorn de conducta emocional, discapacitat intel·lectual, etc.

Pel que fa a les famílies, el 84% dels infants són de nacionalitat espanyola, tot i que molts són fills i filles de famílies immigrades principalment del Magreb (37%) i també de famílies amb nacionalitat espanyola (27%) o de països de Sud-Amèrica (16%).

Un altres dels indicadors de vulnerabilitat de les famílies és el fet que el 20% de les famílies del centre són monoparentals, principalment mares molt joves i d'origen estranger sense xarxa de suport. Per això, es dona molta importància als programes com l'espai familiar on es treballen les competències parentals i s'acompanya a les famílies en les seves necessitats i mancances.

Quant a la situació econòmica de les famílies, el 56% declaren uns ingressos per nucli familiar inferiors a 10.000 anuals (essent 33% inferiors a 5.000 euros anuals) i el 84% de les famílies només un dels progenitors o cap dels dos té contracte laboral.

4. Quins objectius té el centre?

El model educatiu del Centre Socioeducatiu Poblenou té com a objectiu contribuir al desenvolupament integral de tots els infants a través de l'educació no formal perquè, en un futur, puguin gaudir d'una vida plena. Actualment, l'equip del centre està format per 6 professionals llicenciats universitaris en l'àmbit social i educatiu (Educació Social, Treball Social, Psicologia i Educació Infantil) i un ampli equip de voluntaris i voluntàries.

El projecte **educatiu pretén aconseguir millores en 4 àrees:**

- Potenciar la intel·ligència emocional dels infants: a través del treball de la consciència emocional, regulació emocional, autoestima i resiliència i optimisme.
- Potenciar les competències socials: empatia, assertivitat i pensament crític, cooperació i convivència.
- Que els infants tinguin èxit acadèmic: motivació per l'aprenentatge, hàbits d'estudi, autoconeixement en l'estudi i resultats acadèmics.
- Treballar les competències parentals de les famílies: organització domèstica, competències educatives, suport en la relació a l'escola i cerca de suport extern.

Per avaluar l'impacte que té en els infants i les famílies la seva participació en el centre socioeducatiu i mesurar si s'estan assolint els 4 objectius, es va posar en marxa el curs passat un sistema de mesura de com s'estava millorant en aquests aspectes.

Tot i que només són resultats del primer curs i encara és molt d'hora per extreure conclusions, alguns resultats de l'impacte del curs 2015-2016 mostren una tendència a la millora en gairebé totes les competències. **Les àrees on s'han registrat les millores més importants són en les competències socials dels infants com ara l'empatia, assertivitat, cooperació i convivència.**

Per aconseguir aquests resultats, l'equip d'educadors/es manté una comunicació fluida amb els centres escolars per tal d'acompanyar als infants cap a l'èxit educatiu, ja que presenten dificultats en l'aprenentatge i en el suport que les famílies els poden oferir degut a la baixa qualificació de la majoria dels pares i mares.

5. Els principis de l'acció socioeducativa

El projecte educatiu del **Centre Socioeducatiu Poblenou - Fundació Pere Tarrés** es basa en aquests principis:

- **L'educació com a eina de desenvolupament:** en un context en què l'ensenyament s'ha universalitzat és l'educació en el lleure un element més que pot esdevenir un factor d'exclusió social. (Veure [Informe sobre el dret al lleure educatiu i a les sortides i colònies escolars juny 2014](#), elaborat pel Síndic de Greuges de Catalunya).
- **El treball de la interioritat:** la interioritat i l'espiritualitat són una dimensió essencial de les persones que cal treballar, especialment en la infància (i així ho té reconegut la Convenció Internacional dels Drets de la Infància). Aquest treball es fa sempre des del respecte a les opcions familiars i personals.
- **La família com a agent clau a apoderar:** la família és la unitat social que en primera instància ha d'assegurar l'autoestima, la protecció i el desenvolupament de tots els infants. Per això, qualsevol tasca educativa que es faci amb l'infant ha d'anar acompanyada de l'apoderament de la seva família.
- **L'educador/a com a referent:** durant tot el temps que comparteixen, l'educador/a esdevé un referent positiu per a l'infant, guiant-lo i formant-lo en les seves dimensions

personals; establint uns vincles positius que li proporcionaran seguretat i confiança en els altres i en sí mateix.

- **El treball en xarxa:** la col·laboració i coordinació amb tots els nivells (del barri, de districte, de sector, etc.) així com més estretament amb les escoles i serveis socials del barri és un factor imprescindible per a l'èxit del projecte.
- **L'avaluació com a eina de millora:** l'avaluació dels objectius dels centre i de la tasca educativa és imprescindible perquè facilita la reflexió interna i perquè permet explicar i comunicar de manera efectiva la feina que s'hi desenvolupa.
- **El treball educatiu en les etapes primerenques:** durant els primers anys de la vida d'un infant es produeixen els processos claus per al seu desenvolupament futur. Per això és important actuar en aquestes edats tant en l'infant com amb la seva família.

6. Els projectes que s'hi desenvolupen

Per respondre a les necessitats dels infants i famílies del barri, el Centre Socioeducatiu Poblenou desenvolupa aquests projectes:

- **Centre Diari:**
El centre diari és un espai socioeducatiu destinat a infants d'entre 3 i 13 anys. La població diana són infants i famílies que es troben en situació de vulnerabilitat social, tot i que des del Centre Socioeducatiu Poblenou es creu en un model integrador i, per tant, es pretén que no sigui un espai de treball únicament amb infants en situació de vulnerabilitat social. En aquest espai es desenvolupa un treball socioeducatiu que té 3 grans objectius:
 1. Desenvolupar la intel·ligència emocional dels infants.
 2. Desenvolupar les habilitats relacionals dels infants (entre iguals i amb els adults).
 3. Contribuir a l'èxit escolar dels infants.
 L'activitat principal del centre diari es desenvolupa de dilluns a divendres en horari extraescolar, i divideix l'activitat en dos grans blocs: un bloc de treball a través del lleure per potenciar la vessant emocional i relacional dels infants, i un segon bloc que pretén acompanyar als infants a l'hora de fer els deures i millorar els aprenentatges que indica el currículum escolar.
- **Espai Familiar:**
A l'Espai Familiar es treballa amb els pares i les mares dels infants del Centre Diari amb l'objectiu de contribuir al seu creixement i desenvolupament com a pares i com a ciutadans. Tot i ser un espai destinat principalment a les famílies, el Centre Socioeducatiu Poblenou sempre té com a finalitat última l'impacte positiu que la família pot tenir sobre l'infant.
El treball que es porta a terme en aquest espai es desenvolupa a través de 3 modalitats diferents:
 1. Espai de treball individual: és l'espai en què l'educador referent de l'infant treballa de manera individual amb la seva família per l'assoliment dels objectius acordats i per a la resolució d'inquietuds i neguits de la família.
 2. Espai de treball grupal: és l'espai en què l'educador del centre treballa amb un grup de famílies entorn a una temàtica de comú interès per a les famílies que hi participen.
 3. Espai de treball compartit: són activitats en què conviuen els infants, les famílies i els educadors del centre.
 L'Espai Familiar es desenvolupa en un horari adaptat a la realitat de cada una de les famílies.
- **Casal d'estiu:**
El Casal d'estiu és un espai educatiu, però a la vegada lúdic, en el què es defineixen d'objectius personalitzats a les necessitats i potencialitats del grup. Donat que s'entén el Casal d'estiu com una continuació de l'activitat de Centre Diari, els objectius generals vers els infants són els mateixos que en el Centre Diari.
El Casal d'estiu combina les activitats que es realitzen a l'espai del Centre Socioeducatiu Poblenou, amb sortides i excursions que permetin als infants visitar nous espais i portar a terme activitats diferents a les característiques del centre.

L'estructura del Casal gira en torn a un centre d'interès i, totes les activitats programades, treballen el centre d'interès de forma integradora amb els infants. El casal d'estiu, en la seva modalitat general, es realitza de 9h. a 16.30h., incloent el treball d'hàbits, rutines i higiene que comporta l'hora de dinar.

7. Condicionar els locals, clau per a l'acció educativa

Actualment el Centre Socioeducatiu Poblenou desenvolupa la seva activitat als locals parroquials de la parròquia del Sagrat Cor del Poblenou de Barcelona, cedits a la Fundació Pere Tarrés. L'edifici es troba al carrer Pere IV de Barcelona, en el número 398. **L'estat dels locals urgia a adaptar-los per dignificar la qualitat educativa i poder aconseguir el reconeixement de centre obert.**

Amb la intervenció s'ha aconseguit millorar les condicions d'accessibilitat al centre, les de protecció d'incendis, endreçar els serveis sanitaris, realitzar els treballs necessaris per legalitzar la instal·lació elèctrica, i instal·lar calefacció al centre.

En el projecte de remodelació dels locals **s'han realitzat les següents accions:**

- Adequació dels falsos sostres i aïllament tèrmic i acústic.
- Adequació del vestíbul d'accés a la rectoria i de l'escala d'accés a les plantes superiors.
- Renovació de les portes de fusta d'accés a les aules i sala polivalent i als lavabos.
- Adequació del sentit d'obertura de les portes per permetre l'obertura en el sentit d'evacuació.
- Substitució i adequació de la instal·lació elèctrica del Centre Obert a la normativa vigent.
- Instal·lació de calefacció en tot l'edifici.
- Condicionament de revestiments.
- Treballs de pintura en totes les sales del centre obert.
- Instal·lació d'arrambadors.
- Reparació de la coberta de la planta baixa on es troba el centre socioeducatiu per prevenir l'aparició de degoters en els espais condicionats.
- Dotació de mobiliari adequat per a l'activitat a totes les sales.

La inversió total per aquesta remodelació ha estat de 346.913,91 €

Fonts de finançament

Les obres de reforma del nou local del Centre Socioeducatiu Poblenou han estat promogudes per la Fundació Pere Tarrés que ha aconseguit mobilitzar la societat civil catalana per aconseguir el finançament per fer-ho possible amb iniciatives com campanyes de captació de fons i activitats com ara sopars i concerts solidaris.

El finançament de les obres procedeix de la Fundació Pere Tarrés així com dels donatius econòmics i en espècie que han fet molts particulars i empreses com ara Fira de Barcelona, Semillas Fitó, Roca Sanitario, Schneider Electric, Baxi. També amb les aportacions de tots els donants particulars que van participar en la targeta solidària de Catalunya Caixa i de la campanya "Los Comprometidos" que van impulsar la Fundació Rosa Oriol i l'Obra social de la Caixa amb Mediaset España.

D'altra banda, l'activitat socioeducativa que s'hi realitza compta amb el finançament de la Fundació Pere Tarrés, la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i l'Obra Social de La Caixa a través del programa ProInfància.

FINANÇAMENT DE L'ADEQUACIÓ DEL CENTRE SOCIOEDUCATIU POBLENOU	
Donatius de particulars i empreses	281.569,91
Donatius targeta solidària Catalunya Caixa	32.379.000 €
Donatius campanya "Los comprometidos"	15.360.000 €
Sopar solidari	17.605 €
Total	346.913,91

8. L'impacte que comporta

Les obres per remodelar els espais així com haver aconseguit finançament per a l'activitat social i educativa del centre han permès actualment:

- **Incrementar el nombre d'infants atesos**
En dos anys, s'ha incrementat un 58% el nombre d'infants atesos.
- **Ampliar les edats d'atenció socioeducativa**
Aquest curs per primer cop, el centre socioeducatiu ha pogut atendre 10 adolescents de 12 i 13 anys que fan 1r de la ESO, atès que fins al moment no disposava de recursos per atendre adolescents després d'acabar la primària, una etapa educativa i vital cabdal que fins ara quedava desatesa. Enguany, també s'ha incrementat el nombre d'infants atesos en alguns grups com el de 5è de primària que s'ha doblat.
- **S'està treballant per reduir les llistes d'espera**
Actualment, la llista d'espera és de 49 infants.
- **Disposar d'una cuina per millorar el servei d'alimentació**
Disposar d'aquest servei permetrà treballar hàbits saludables entre els infants i les famílies.
- **Atendre les famílies** promovent espais educatius destinats a famílies que, esdevenen, sobre tot, espais preventius.
Actualment, s'atenen a les famílies de 16 infants de 0 a 3 anys.
- **Millora de la qualitat educativa**, amb una inversió com la realitzada, no només s'ajuda a la millora quantitativa, sinó també a la millora "qualitativa": un local en condicions ajuda i facilita la consolidació d'un projecte.
- **Treballar per al reconeixement del centre com a centre obert**
Les obres realitzades eren necessàries per poder optar al reconeixement com a centre obert i poder obtenir finançament de l'Administració pública per consolidar i ampliar els projectes del centre socioeducatiu, incrementar el nombre d'infants i per tant, reduir les llistes d'espera, poder oferir més serveis especialitzats (atenció pedagògica, psicològica, logopeda, etc.), incrementar el nombre de famílies ateses, donar servei a les activitats del barri.

9. La voluntat de la Fundació Pere Tarrés per dignificar l'atenció a infància vulnerable

La Fundació Pere Tarrés està convençuda que per atendre els infants i joves en unes condicions òptimes és imprescindible rehabilitat els espais, la majoria dels quals estan ubicats en locals antics i que tenien un altra utilitat original. La voluntat de poder atendre les necessitats d'aquesta infància vulnerable va fer que en un primer es donés prioritat a l'activitat socioeducativa per davant de les condicions dels locals, fet que feia que sovint no fossin el més adequats per atendre infants, joves i famílies.

Dignificar aquests espais i promoure que puguin ser reconeguts com a centres oberts per assegurar el finançament de l'activitat ha estat un dels principals objectius de la Fundació Pere Tarrés en els darrers anys. Així, ha aconseguit mobilitzar administracions públiques, empreses i particulars i altres actors per reformar les instal·lacions de centres socioeducatius com Fundació Social del Raval (barri del Raval de Barcelona), l'Associació Educativa Integral del Raval (Raval de Barcelona), Fundació Mans a les Mans (barri de la Zona Franca de Barcelona). El darrer centre que es va reformar va ser el Centre Socioeducatiu Poble-Sec que es va inaugurar el passat mes de gener a Barcelona. Després del centre del Poblenou, la Fundació Pere Tarrés està treballant per aconseguir suports per remodelar els centres Associació Educativa Can Palet, Grup Colònies Ca N'Anglada a Terrassa i el Centre Diari Sant Josep a Sant Vicens dels Horts.

Per a més informació

Nati Pareja - Montse Dalmau - Isabel Vergara

Àrea de Premsa - Fundació Pere Tarrés

Tel.: 93 430 16 06 / Mòbils: / 660 07 34 34 / 619 16 52 82 / 669 84 41 75

premsa@peretarres.org